

ธรรมปฎิบัติ

พระอาจารย์จันทากา ดาวโร

สำนักสงฆ์วัดป่าเมาน้อย อ.วังทรายพุน จ.พิจิตร

ที่ระลึกงานมาปนกิจศพ

นายสาโรจน์ เจริญพาณิช

๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๔

อานิสงษ์ในการพิมพ์หนังสือเป็นธรรมทานนี้

ขออุทิศแด่ คุณสาโรจน์ เจริญพาณิช

ผู้ล่วงลับไปแล้ว.....

เห็นหน้ากันเมื่อเช้า

สายดาย

สายสุขอยู่สบาย

ป่ายมัว

ป่ายยังรื่นเริงกาย

เย็นดับชีพนา

เย็นอยู่หยอดกลูกด้วย

คำมัวยดับสูญ

พระราชบินธ์ในรัชกาลที่ ๕

ธรรมปฏิบัติ

โดย

พระอาจารย์จันทा ถาวโร

เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์วัดป่าเขาน้อย ตำบลลังหารายพูน
อำเภอวังรายพูน จังหวัดพิจิตร

เทศนาอบรมพระภิกขุและสามเณรที่มาจำพรรษา
ณ สำนักสงฆ์วัดป่าเขาน้อย

เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๓

ธรรมปฏิบัติ

พระอาจารย์จันท พาวโภ

พระอ่านวย โอมสโก : ยอดข้อความจากเทป
พระชัยณรงค์ อภิชโย : ตรวจสอบเนื้อหา
พระมหาสมเกียรติ วีรญาณ : ตรวจทานคำบาลี

นิพนธ์ คุณารักษ์ : ออกแบบปกและรูปเล่ม

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน

อวัrm กกถา

...อันธรรมะนั้นมีมากมายถึง 84,000 พระธรรมขั้นธ์
ย่นย่อลงมาได้แก่ มรค 8 ย่นมรค 8 ลงมาเหลือ 3 ได้แก่
ศีล สมาริ ปัญญา ย่นจาก 3 เหลือ 2 ได้แก่ สมถกรรมฐาน
และวิปัสสนากรรมฐาน...

...การคึกษาธรรมะนั้นมีทั้ง ปริยัติ ปฏิบัติ และ
ปฏิเวชธรรม ซึ่งเปรียบเสมือนต้นไม้ ปริยัตน์เปรียบเหมือนกับ
รากเหง้าของต้นไม้ ส่วนการปฏิบัติเปรียบเหมือนลำต้น และ
ปฏิเวชธรรมนั้นเปรียบเหมือนกับผลไม้

ขันตันก็ต้องคึกษาปริยัติจากครูบาอาจารย์บ้าง จากห่าน
ผู้รุ่นบังจากต่ำรับต่ำรับบ้าง เมื่อรู้แล้วก็ต้องลงมือปฏิบัติ เมื่อ
ปฏิบัติแล้วปฏิเวชธรรมจึงเกิดขึ้น จะมากหรือน้อยจะเร็วหรือ
ช้าก็แล้วแต่เหตุคือ การกระทำนั้น ๆ ...

...ที่นี่ “การปฏิบัติธรรม” หรือ “ธรรมปฏิบัติ” นั้น
ทำอย่างไร เดินจงกรมทำอย่างไร ยืนนานทำอย่างไร นั่ง
สมาธิทำอย่างไร ก็ไม่รู้ จะนั่นวันนี้ก็จะเทศน์ให้ฟัง...

ธรรมปฏิบัติ

โดย

พระอาจารย์จันทा ถาวโร

นะโม ตั้สสະ ภะคคะวะໂຕ อะระහะໂຕ สัมมาสัมพุทธัสสະ
นะโม ขออนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระองค์นั้น กับทั้งพระธรรมและพระอริยสัมมาเจ้าทั้งหลาย
ซึ่งเป็นเจ้าของศาสนาธรรมะวินัยไตรลิกขาน้อยใหญ่ บัดนี้ผ่องข้าฯ
ทั้งหลาย ขอวิสัชนาธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้านั้น เพื่อว่า
จะรู้ข้อวัตรปฏิบัติในการดำเนิน ธรรมปฏิบัติ เรื่อง สมถกรรม-
ฐาน และวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อเป็นทางเดินเข้าสู่ความสงบ
หงวจความพันทุกข์

สมถกรรมฐาน

การเจริญสมถกรรมฐานนั้นมี 4 วิธีการ คือ

1. การเดินจงกรม การเดินจงกรมเจริญสมถกรรม-
ฐานต้องทำทางเดินจงกรมไปตามแนวทิศตะวันออก และตะวัน
ตก เพาะพระพุทธเจ้าเมื่อพระองค์จะประสูติจากครรภ์มาดานั้น

ปรากฏชื่อเสียงเรียงนามว่าทำให้โลกสะท้านหัวน้ำท่า เมื่อพระ-
เมจเจ้าประชวรหนักแล้วก็ออกเดินทางจะไปคลอดที่กรุงเทพหะ
นคร พ่อไปถึงระหว่างครึ่งกลาง 2 ประตูคนนั้น (กรุงเทพหะ^๑
นครกับกรุงกบิลพัสดุ) ก็เลยประชวรหนัก จึงได้รับสั่งให้เสนา
อ่ำมาตย์ราชมนตรีหันห้ายจัดแจงเสนาสถานนั้นๆ เสร็จแล้วอก
มณฑาตจากสวรรค์ 7 ดูกماรองต่อหน้า แม่เจ้าก็ยืนเอามือ^๒
แขวนกิ่งของต้นรัง หันหน้าสู่ทิศตะวันออก เมื่อพระพุทธเจ้า
คลอดจากครรภ์พระมารดาคนนั้น ไม่มีรากติดดอกมาด้วยเพรະ
อ่านางบุญบารมีนั้น คลอดโดยเอาขาหงส์สองอวကมา ก่อน แล้วก็
ยืนอยู่บนดอกมณฑานั้น ยืนแล้วก็เดินไป 7 ก้าว พอถึงก้าวที่
7 ยกมือขึ้นแล้วกล่าวว่า "อัคโคะนะมัสมิ โลกัสมิ" แปลว่า^๓
เราจะเป็นใหญ่เป็นศาสดาเอกในโลกทั้งสาม ยุคนี้สมัยนี้เต็มแล้ว^๔
อินทรียธรรมบารมีธรรมเต็มแล้วสะสมมาเพื่อว่าตรัสรู้อนุตร
สัมมาสัมโพธิญาณ รือสัตว์ชนสัตว์ออกจากวัฏฐุกข์ไปถึง^๕
ปรมัตถสุข คือพระนิพพานเป็นที่แล้ว

นั้นแหล่เหล่เสร็จแล้วเสนาอ่ำมาตย์ ญาติการวงศานห้วย
ก็รีบรุดมา เทพydَاอินทร์พรหมก์ไปรยดอกไม้ทิพย์ห้อมที่น
ชื่นใจห้อมหวนชวนใจ โปรดหลังน้ำทิพย์ สถานที่นั้นก็ร่าเริง
บันเทิงดี ในขณะนั้นสะท้านหัวน้ำท่า

นั้นแหล่ที่นี่เราจะเดินจงกรม บุชาพระพุทธ พระธรรม
พระสังฆ์เอانبุญ เดินจงกรมฝึกจิต อบรมจิต สอนจิต ทรงมาน
จิต เดินจงกรมบำเพ็ญบุปผินทรีย์

สัทชาอินทรีย์ วิริยะอินทรีย์ สติอินทรีย์ สมาริอินทรีย์
ปัญญาอินทรีย์ หั้ง ๕ นี้นั้น เป็นเครื่องตักแตงເອາຊື່ມරຄພລ
ຫຮຣມວິເສະແລະເປັນການນຳເພີ້ນບຸນຸ່ງກຸສລວຕຣໃຫ້ເກີດຂຶ້ນພວ້ມໃນ
ຮະຍະນັ້ນ

ທີ່ນີ້ຈີຕເຮາທຸກທ່ານນ້ອຍໄທໝູ່ພຣະເນຣເຖນເຊື່ອບາສກອຸບາລີ
ກາກີດເປັນ ຈີຕສັດຕະວະ

ສັດຕະວະ ແປລວ່າ ເປັນຜູ້ຂອງອູ່ດ້ວຍຄວາມອຍາກແລະ
ຄວາມຫລົງທ່ອງເທິ່ງເກີດແກ່ເຈັບຕາຍກພນ້ອຍກພໄທໝູ່ ມີແຕ່
ຄວາມອຍາກຄວາມຫລົງນັ້ນຄຣອນງໍາຮັດຕິງຕາດວົງຈິຕໄວ້ກັບໂລກ
ທັ້ງສາມໄໝມີວັນຈບລື້ນໄດ້

ນັ້ນແລະທີ່ນີ້ເຮຈະ ເດີນຈົງກຣມ ບູ້ຊາພຣະພູທີ່ ພຣະຫຣມ
ພຣະສົງໝູ່ ເປັນບຸນຸ່ງເປັນກຸສລ ແລະເດີນຈົງກຣມບູ້ຊາຜູ້ນັ້ນເກີດເກລ້າ
ບິດາມາຮາດນັ້ນ ຄືວ່າ ຜູ້ນັ້ນເກີດເກລ້າ ສມບັດຕິຕົວຂອງເຮົານີ້ໄດ້ມາຈາກ
ທ່ານນັ້ນແລະ ຈຶ່ງຕ້ອງການນຳເພີ້ນບູ້ຊາຜູ້ມີຄຸນທັ້ງຫລາຍ

ຕ່ວແຕ່ນັ້ນກີກໍາທັນດາທາງເດີນຈົງກຣມຈະລັ້ນຫຣີອຍາວົກໍໃຫ້
ເປັນໄປຕາມທີສຕະວັນອອກແລະຕະວັນຕກ ທີ່ນີ້ເມື່ອເຂົ້າສູ່ທາງເດີນຈົງ
ກຣມແລ້ວກີຕັ້ງສັຕຍີໄວ້ ຈະເດີນນານເຫຼົ່າໄຣ ສໍາຫັບມຣາວສຫຼາຕິໂຍມ
ຜູ້ມີກາຮກິຈມາກອາຈະຈະທຳ 15 ນາທີ ທຣີວ 30 ນາທີ ແລ້ວແຕ່
ຈະທຳໄດ້ ສ່ວນພຣະເນຣເອາຊ້ວໂມງເປັນເກັນທີ່ ຕັ້ງ ສຕີ ໄວ້ໃຫ້ດີ ມີ
ສັນປັບປຸງ ຮອບຮູ້ ຮູ່ອບວິຖີ່ຂອງຈິຕນັ້ນ ອຢ່າໃຫ້ມັນໄປກິນອາຮມັນ
ຂອງໂລກ ອຕີຕາຮມ່ ອາຮມັນທີ່ລ່ວມາແລ້ວກີປລ່ອຍວາງ ອນາຄ-

ตามมณ เอนาคต ก็ปล่อยวาง เอาปัจจุบันธรรมกำหนด มือช้าย
วางไว้ใต้พกผ้ามือขวาทับมือช้าย ก้าวขวาไว้ พุทธ์ ก้าวซ้ายไว้
ซัมโนม ก้าวขวาไว้ สังโนม ไม่ให้เดินเร็ว ไม่ให้เดินช้า เดินพอหมด
ระยะก้าวขาของตัวเองนั้นแหลก ไปถึงสุดทางเดินจงกรรมทาง
โน้นทิศตะวันออกก็เวียนขวา (หมุนตัวกลับทางขามือ) เพราะ
เกส่า ของพระพุทธเจ้านั้นเวียนขวา

รอบที่ 2 กับบริกรรมพุทธ์ ซัมโนม สังโนม นีกในใจ
ไม่ต้องออกเสียงพูดหรอก มาถึงสุดทางเดินจงกรรมทางทิศตะ
วันตากก็เวียนขวาให้มีสติรู้ระลึกพร้อมอยู่กับสัมปชัญญะเป็น
เจตสิกธรรม ประคงดวงจิตไว้ไม่ให้อกุศลธรรมเข้าครอบงำ

ต่อแต่นั้นเมื่อหมดรอบที่ 3 และขึ้นรอบที่ 4 ให้หยุด
เอา-armณ์เดียว คือ ก้าวขวาไว้ พุทธ ก้าวซ้ายไว้ โน ไม่ให้
เดินเร็ว ไม่ให้เดินช้า เดินพอหมดรยะก้าวขาของตัวเองนั้นแหลก
มี สติ กำกับจิตอยู่ทุกรายละเอียด มี สัมปชัญญะ รู้รอบรู้ตามวิถี
จิตอยู่ทุกรายละเอียด อย่าเพิ่งส่งจิตไปอื่น

การเดินจงกรรมนี้ เป็นการเดินจงกรรมเพื่อปลูกไฟชาตุ
ให้ลูกขึ้นเผากายให้อบอุ่น ปลูกไฟชาตุให้ลูกขึ้นเผาเส้นเลือด
เส้นลมให้กระจายไปทั่วกายดี ร่างกายนั้นถูกไฟชาตุเผาแล้วอบอุ่น
สดชื่นดีก็ไม่เกิดโรคไม่เกิดภัย

ผู้ที่เดินจงกรรมได้นานนั้น เม้าเทวดาหั้งหลายก์สาธ
การส่วนบุญนั้น จะเข้านั่งสมาธิจิตก์สงบได้เร็ว เพราะการเดิน

จักรนั้นเป็นตะปะเครื่องแพดเพาเลียชิ่งกิเลสทุกประเท่าน้อย
ให้ญี่ได้

อันนั้นแหล่งคือ การเจริญสมุดกรรมฐาน ด้วยการ
เดินจักรน เพื่อบูชาพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

2. การยืนภารนา

เมื่อเดินจักรนครบกำหนดช้ามองแล้ว ที่นี่ก็มายืนอยู่
ทิศตะวันตกหันหน้าสู่ทิศตะวันออกนี้เป็นวาระที่ 2 คือ การ
ยืนภารนากำหนดเวลา 30 นาทีเป็นเกณฑ์ ยืนภารนาบริกรรม
พุทธกรรมฐานเป็นอารมณ์ของสติ หายใจเข้าว่า พุท หายใจ
ออกว่า ໂ อยู่กับอาณาปานสติ นั่นแหล่ง การยืนภารนา หาย
ใจเข้าว่า พุท ออกว่า ໂ นี่เป็น การเจริญสมุดกรรมฐาน ใน
วาระ ยืนภารนาบูชาพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์
อันนี้แหล่งน้อมเอาระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ มาไว้
เป็นสัมพันธมิตรของจิตใจ

เมื่อเรารอยู่กับปราชญ์ ยอดปราชญ์กรรมฐานเอก คือ
พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ นั้นเป็นพระกรรมฐานเอก
ในโลกทั้งสาม ฉลาดแหลมลีกทุกสิ่งอย่าง ไม่มีมนุษย์ นัก
คุรุ อินทร์ พรหม โลกทั้งสามที่ไหนจะเสมอเหมือน นั้นแหล่ง
ปราชญ์ทั้งสามจะบันดาลนำจิตเข้าสู่ความสงบได้ แล้วจะบัน
ดาลให้เกิดปัญญาวิชาความรู้ และจะบันดาลให้เกิดมรรคผล
ธรรมวิเศษต่อไปดีเลิศประเสริฐแท้

3. การให้ข้อสรุปความน่า

เมื่อยืนมานานครับ 30 นาทีแล้วก็ออกจากที่ ยกมือ^๔
ขึ้นไหว้ ฤทธิ์บันโน สังโณ สาระณิช ก็ตาม ถ้าเป็นตอนเย็น
ก็เข้าห้องน้ำริบบินเนลจะ เข้าห้องน้ำก็ปิดกذاสถานที่ให้เตียนสะอาด
เพราจะธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นเป็นของสะอาด

พระพุทธเจ้า เป็นราชาศ่าสนาธรรมะ พระธรรม เป็น
นิบบานนิกธรรม นำออกเป็นเครื่องกลั่นกรองกิเลสเน้อยใหญ่
ทุกประเทา พระอริยสังฆ์ สาวกเจ้าทั้งหลายนั้น เป็นครูผู้นำ
ที่ ๓ แนะนำมานุชนิยทุกถ้วนหน้าให้ประพฤติวัตรปฏิบัติรูเท่า
เห็นตามทุกสิ่งอย่างได้ รวมเรียกว่าสาสดา ๓ อันนี้แหล
กราบที่หนึ่งว่า พุทธ (นิกไนจ) กราบที่สองว่า ธัมไม
กราบที่สามว่า สังฆะ สาระยัง ก็จะตาม กราบที่อ่อน ทำ
กายทำหลังให้อ่อน และทางกันนั้นก็ให้ต่ำลง กราบที่กราบงาม
ก็เป็นบุญนะ ถ้าให้หลังขาดเหมือนหลังกุ้งนั้นใช้ไม่ได้ นั่นแหล
กราบที่ห้าม อันนี้เป็นกราบเพิ่มภารนาเป็นกราบรูสมถะรูม

ต่อแต่นั้นก็ทำวัตร
สวัตมณ์น้อยหรือมากก็สวัด
น้อมเอารมระค่าสอนของพระพุทธเจ้ามาเป็นเครื่องฟอกจิต
ชำระจิต เพราจะตนนี้ถูกชนบทด้วยกิเลส โลก โกรธ หลง
อวิชชา ดันหา มาทุกภพทุกชาติ กิเลสนั้นเป็นสมการเจ้าวัด
ของจิตมานេនอน นำดวงจิตไปสู่ภันน้อยภพใหญ่ ตำสูงลุ่มดอน

ไม่ได้ตามใจหมายทั้งนั้น นำแต่ชาติภาพอันกันดารมาให้ นั้นแหล่ะ
ที่นี้ เราจะน้อมเอาธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้ามาขับไล่ไสส่ง
สมการเจ้าวัดออกจากจิตให้จิตคิมกินซึ่ง ธรรมะ เมื่อจิตคิมกิน
ธรรมะแล้ว จิตนั้นจะผ่องแผ้วเบิกบานเลื่อมใสจนขาดขึ้นทุกกาลสมัย

ที่นี้เมื่อเสร็จการบำเพ็ญภารณะแล้ว ให้วัพระสวามณ์
เสร็จแล้ว ตั้งจิตอุทิศส่วนบุญที่บำเพ็ญมาให้นั้นไปยังผู้บังเกิดเกล้า
บิดามารดา เหล่าสรรพสัตว์ทุกถัวหน้า ทายกทายภิกษุให้
ข้าวปลาอาหาร ปัจจัย 4 บำรุงนั้น ใกล้และไกลก็อุทิศส่วน
บุญไปให้

สาธุ ปุณณสูง อุทิสสะ ท่านัง สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนด
ข้าพเจ้าจะอุทิศส่วนบุญไปให้ผู้บังเกิดเกล้าทุกถัวหน้าหั้งใกล้ และ
ไกลโน้น จงได้รับกุศลผลบุญพันทุกข์มีความสุขความเจริญ
ทุกถัวหน้าเดียว

นี่แหล่ะการบำเพ็ญบุญอุทิศส่วนบุญไปให้ ไม่ได้อea
น้ำหายาดหรอก เอาน้ำใจนี่แหล่ะ น้ำใจนี่เป็นของลิกซึ่ง เยือก
เย็นที่สุดคือใจ สูงที่สุดคือใจ ต่ำที่สุดคือใจ ร้อนหนาวคือใจ
นั้นแหล่ะ จะไปนรก ไปมนุษย์ ไปสวรรค์ พรหมโลก ก็ เพราะใจ
จะไปพรบนิพพานพันโลกทุกข์ลงสารก็ เพราะใจ อันนี้แหล่ะข้อสำคัญ
นั้นแหล่ะดีเลิศประเสริฐแท้ อันนี้จึงได้ชื่อว่า เวทิตาธรรม
เราเป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา และเป็นคิษย์ที่ดีของอุปचามาย
อาจารย์ นั้นแหล่ะบัวชเป็นทางของพระพุทธเจ้า พระธรรม

พระสังฆ์ที่ดี ประพฤติวัตรปฏิบัตินุชาท่านผู้มีคุณทั้งหลาย ไม่ลดละ ต่อแต่นั้นก็จะมีแต่ความสุขความเจริญเกิดมีแก่เราต่อไปนี้ เสร็จวิธีการนี้แล้วก็เข้าวาระที่ 4

4. การนั่งสมาธิ

ก่อนที่จะนั่งสมาธินั้น ต้องชำระจิตใจให้ผ่องใสเสียก่อน กำหนดปล่อยวางอดีต อนาคต ปัจจุบัน อารมณ์นั้นๆ อย่าเพียงยึดมานมเป็นคติธรรม ทำให้จิตใจเคร้าห์มองไม่ใชธรรม ไม่ใชวินัย เดียวนี้เราวาชมาเป็นพระในศาสนาของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ควรที่จะตั้งใจเจริญสมณธรรมเพื่อว่าขยายเสียซึ่งกิเลสให้หมดไปล้วนไปได้

นั้นแหล่กำหนดปล่อยวางความอยาก อย่าให้ความอยากเกิดขึ้น อยากให้จิตเป็นสมาธิ อยากรู้ธรรมเห็นธรรม ไม่เป็นไปอันนี้ไม่ใชธรรม ไม่ใชวินัย

ความอยาก นั้นเป็นเครื่องกีดขวางไม่ให้จิตเข้าสู่ความสงบได้ ให้ปล่อยวางเสมอ

อุปทาน ความทึ่งหวงห่วงอาลัยร่างกายนั้น นั่นนานเดินนาน กลัวว่าจะเกิดโรคหนึ่งช้อย่างโน้นอย่างนี้ อย่าให้มีอุปทานเป็นเหตุให้เกิดภพ ภพเป็นเหตุให้เกิดชาติ ถ้าตัวเรายังยึดถือและยังเสียดายอยู่ ได้เชื่อว่าเราทำความเพียรอยากได้ของตายของจิตหาย ไม่ใชทาง พระพุทธเจ้าไม่สอน

นั้นแหล่ทำใจให้เหมือนกับผ้าเช็ดเท้า หรือดินแล่น้ำ
ธรรมดาว่าดินแล่น้ำนั้นๆ ใจจะอาบหรือชุดกันทำอย่างไร มัน
ก็ไม่ว่าอะไร อันนี้ฉันได้ จิตใจของพระโดยความเจ้าหัง煌ยที่
ท่านข้ามโอฆะไปพระนิพพานแล้วนั้น ท่านก็ทำใจอย่างนั้น
มีใจอันผ่องใส่นั้นแหล่ชาระปล่อยวาง

ถ้าเดินจงกรม ๑ ชั่วโมง นั่งสมาธิก็ต้อง ๑ ชั่วโมง
นั้นแหล่ ยกมือขึ้นไหว้ครูพุทธ รัตน์โนม สังฆะ สาระณัง
กัจามิ ข้าพเจ้าจะนั่งสมาธิฝึกจิต อบรมจิต สอนจิต ทราบจิต
ให้จิตมีสติ ให้จิตมีปัญญา ให้จิตฉลาดรู้เท่าต่อพชาติสังหาร
เป็นมาอย่างไร กรรมดีกรรมชั่วให้ผลเป็นสุขเป็นทุกข์อย่างไร
นั้นแหล่เราจะได้เป็นไป กำหนดปล่อยวางเสมอ

รัตน์มัญญา ประกอบเหตุดี แล้ว อัตถัญญา ผลดี
นั้นจะเกิดขึ้นสนองข้างหน้าโน้นไม่มีซักก็เร็ว ไม่เร็ว ก็ช้า ถ้าเราทำ
ถูกแล้ว นั้นแหล่ข้อสำคัญ จะไว้

ต่อแต่นั้น นั่งสมาธิ เอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับ
มือซ้าย ทำกายให้ตรง คั่รังสติให้มั่นเฉพาะหน้า ไม่ให้ก้ม ไม่ให้
เงย ไม่เอียงซ้าย ไม่เอียงขวา วางกายให้สบาย ทำใจให้สบาย ถ้า
ก้มเงยเอียงซ้ายขวาแล้วใจจะไปพะวักพะวงตามธาตุขันธ์นั้น ไม่
สงบ ไม่ใช่ทาง ทำกายให้ตรง คั่รังสติให้มั่น บริกรรม พุทธ
รัตน์โนม สังฆะ สาระณัง กัจามิ

ต่อแต่นั้น บริกรรม พุทธ เพียงอารามณ์เดียว หายใจ
เข้าว่า พุท ออกว่า โธเท่านั้น กลั้นใจดู มันไม่ขาด ให้ถอน
ขึ้นมาอาพาดีนั้นแหลง เข้ายาว ออกยาว เอาพาด ๆ

นั้นแหลง ต่อแต่นั้นาศัย วิริยะ ทุกชนัจเจติ เรา
ยึดธรรมะ วิริยะธรรม นี้ เป็นเครื่องปราบกิเลส เป็นเครื่อง
พึงพิงอิงอาศัย

แล้วต้องมี ขันตี ตะปอ ตะปัสสิโน เรายึด ขันติธรรม
เป็นเครื่องแผลผาเสียชึ่งความชั่วกิเลสนั้น จึงจะเป็นผู้นำ
อวิชาและโอมมัสออกจากดาวจิตได้

อัตตา อะเว ชิดัง เสยโย จงยึดเอาการที่ชະตนด้วย
การทำคุณงามความดีได้นั้น

นั้นแหลงการนั้งสามัคิมันจึงจะเป็นไปโดยอาศัยธรรมทั้ง
3 อย่างนี้นั้น

ต่อแต่นั้น เมื่อเวลาล่วงไปถึง 30 นาที เวทนาขันธ์มัน
เกิดขึ้น มีนชาปวคร้อนแสงเย็น ก็อย่าเพิ่งกระดูกกระดิก อย่า
เพิ่งสูบคล้ำ อย่าเพิ่งเกanax ถ้าเรากระดูกกระดิกสูบคล้ำและเกา
นั้นแปลว่าเราเสียดายของตาย ไม่อยากได้ของที่ไม่ตาย คือ
พระนิพพาน

ถ้าเราให้กายไหว ความไหวของกายนั้นมันกระบวนการจิต
จิตก็เลยไม่สงบ ก็เลยเกิดความฟุ้งซ่านรำคาญขึ้น นั้นแหลง
ความสงบก็ไม่เกิดขึ้น ยากที่จะเป็นไปนะ

นั่งภาวนาให้เหมือนกับตอกลางไว้ เมื่อันกับคนที่ไม่มีหัวใจนั้นแหลมมันจึงจะเป็นไป ทุกข้ออธิยสัจจังเกิดขึ้น เรายจะได้พิจารณาเห็นว่า เกิดเป็นทุกข์จริง ๆ นะภาคชาติสังขารนี้นั้น

นั่นแหลมข้อสำคัญทำความเพียรกันอยู่อย่างนั้น คงที่ 1 ชั่วโมง ก้าวหน้า 1 ชั่วโมง 30 นาที และถ้าคงที่ 1 ชั่วโมง 30 นาที ก้าวหน้าต้อง 2 ชั่วโมง ขึ้นไปเป็นระยะ ๆ นี่แปลว่า ทำความเพียรอาจนานะกิเลสและชาตุขันธ์ เพราะกิเลสและชาตุขันธ์นี้นั้นเอาปริยบเอารัดเอาแพ้อาชณะมาทุกภพทุกชาติ

เราคือใจ ใจคือเรา เป็นทางของกิเลสและชาตุขันธ์นั้น ครอบงำบังคับให้กิเวียนเปลี่ยนชาติกพไม่มีวันจบสิ้น ให้ทำแต่ความชั่ว ทำตัวเครื่องของ อุญญาในโลกสงสาร ไม่มีขอบเขต เป้าหมายทางพื้นทุกข์นั้น

ที่นี่เราได้มีโอกาสสติแล้ว จะมายieldธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องปราบเหล้าข้าศึกเหล่านี้ให้จงได้ นั่นแหลม ทำความเพียรให้คงที่และก้าวหน้า ต่อแต่นั้น เมื่อนั่งเหนื่อยล้าแล้วก็ยกมือขึ้นกราบ 3 ที แล้วลูกขี้นยืนภาวนา 30 นาที แล้วก็เดินลงกราบก้าวหน้าขึ้นไปเป็น 1 ชั่วโมง 30 นาที แล้วก็ยืนอีก 35, 36 นาที ก้าวหน้าขึ้นไปเป็นระยะ ๆ นี่คือการทำความเพียรก้าวหน้า ไม่ใช่คงที่ เพราะคงที่เราผ่านมาแล้ว เราชนะกิเลสและชาตุขันธ์ได้แล้ว ที่นี่ต้องก้าวหน้า นั่นแหลมทำกันอยู่อย่างนั้น วันกืนยืนเดินนั่งนอน ไม่คละ

ต่อแต่นั้น นั่งกับทุกๆ จนทุกดับไม่มีอยู่ที่กายนั้น
หมวดเวทนาทุกข์สุขเมย ๆ ไม่มี เหลือแต่เมย ๆ ท่านั้น เราคือจิต
จิตคือเราจะรู้เองเห็นเอง และจิตนั้นจะมีสติปัญญา มีครั้นชา มี
ความเพียร ความอดทน ความชนะ ของอาจกล้าหาญชาญชัย
 เพราะรู้เท่าตัวชาตุขันธ์ และเวทนาขันธ์ ไม่หวั่นไหว

เมื่อ เจริญสมถกรรมฐาน เดินจงกรม ยืนภาวนा และ^๑
นั่งสมาธิชนะแล้ว ก็มาถึงบทบาทวาระที่ ๒ คือ การเจริญ^๒
วิปัสสนากธรรมฐาน

วิปัสสนากธรรมฐาน

การเจริญวิปัสสนากธรรมฐานนั้น ให้ยกเอาขันธ์ ๕ ขึ้น^๓
มาสอนจิต ให้จิตได้คึกคักให้จิตมีวิชาความรู้ ขันธ์ ๕ คือ^๔
รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ

รูป อนิจจัง รูปไม่เที่ยง จิตจงคึกคัก รูปไม่เที่ยง
เวทนา อนิจจา เวทนาสุขทุกข์เมย ๆ ไม่เที่ยง
สัญญา อนิจจา สัญญา ความจำได้หมายรู้ ก็ไม่เที่ยง
จิตจงคึกค่า

สังขาร อนิจจา สังขารไม่เที่ยง จิตจงคึกค่า
วิญญาณ อนิจจัง วิญญาณไม่เที่ยง จิตจงคึกค่า

รูป ทุกขั้ง รูปไม่เที่ยง เป็นทุกๆ จิตจงคีกษา
 เวทนา ทุกษา เวทนาไม่เที่ยง เป็นทุกๆ จิตจงคีกษา
 สัญญา ทุกษา สัญญาไม่เที่ยง เป็นทุกๆ
 สังหารา ทุกษา สังหารไม่เที่ยง เป็นทุกๆ
 วิญญาณัง ทุกขั้ง วิญญาณไม่เที่ยง เป็นทุกๆ จิตจงคีกษา
 มันสุขหรือมันทุกๆ ใช่ไหมเล่า ? จิตถามจิตนั้นเอง
 แหลงให้จิตมีสติปัญญาฉลาดรู้ อย่าได้นั่งชบเชาเหงาอยู่ มัน
 จะไม่ได้ปัญญา

รูป อนัตตา รูปร่างกายนี้เป็นอนัตตา เพราะมันไม่
 เที่ยงมันเป็นทุกๆ มันจึงเป็นอนัตตา (อนัตตา แปลว่า ไม่ใช่
 เขาไม่ใช่เรา ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเรา的心) จิตจงคีกษา
 อย่าเพิ่งทำตนเป็นคนโน้ อันนี้แหลงเวียนเกิดเวียนตาย ภพน้อย
 ภพใหญ่ก็มาได้รูป อนิจัง ทุกขั้ง อนัตตา นั้นแหลง ได้
 สมบัติอันเก่า นี่แหลงเก่า เพราะมันไม่เที่ยง เก่า เพราะมันเป็น
 ทุกๆ เก่า เพราะมันเป็นอนัตตา จิตจงคีกษา อย่าเพิ่งเมินเฉย
 จะไม่มีสติปัญญาฐานะท่าต่อสภาวะธรรมลิ่งหั้งปวงนี้นั้น ไม่ได้
 ตามใจหมายหั้งนั้น

ถ้าเป็นอัตตา คือตัวตนแล้วใช่ ก็คงจะเที่ยง ไม่ทุกๆ
 นั้นแหลง เพราะเหตุนั้นมันจึงชื่อว่า อนัตตา ไม่ใช่เขาไม่ใช่เรา
 หรอก นี่แหลงจิตจงคีกษา จะได้ความสังเวชสลัดใจจนน้ำตา
 ไหล โว้หอนอนิจจา เราอยู่กับของที่ไม่ใช่เขาไม่ใช่เรา 矛ยู่

กับของที่ไม่เที่ยง เป็นทุกๆ เป็นอนัตตา นั้นแล จะสำคัญมั่น
หมาย วิเศษอะไรเล่า ไม่ทั้งนั้น

นี่แหล่งจิตจงคีกษา รูปอง อนิจัง ทุกขัง อนัตตา
รูปร่างกายทุกท่านหลังชาบพระเมรเดนชื่นนี้นั้น พระองค์เจ้าเกรียง
เหมือนดื่มน้ำ ธรรมดาว่าต่อมน้ำนั้น เมื่อเม็ดฝนตกจากบนฟ้า
มากระแทกน้ำข้างล่าง มันก็พองขึ้นเป็นฟองอากาศ ไม่นาน
หนอกก็แตกเปี๊ยะหายไปเท่านั้น อันนี้ฉันได้รูปร่างกายก็ฉันนั้น
พระองค์เจ้าสอนให้เห็นเพียงแค่นั้น อย่าเพิ่งเห็นว่า
รูปร่างกายเป็นเรา เราเป็นรูปร่างกาย ร่างกายมีเรา เรา มีร่างกาย
ไม่หรอก เป็นแต่สัมภาระปัจจัยเครื่องอาศัยชั่วคราวหรอกน่า
นีข้อสำคัญมั่นหมาย

อันนั้นแหล่ง เวทนา อนิจจา สุขทุกข์เฉย ๆ เกรียง
เหมือนคลื่นน้ำ ธรรมดาว่าคลื่นน้ำนั้น ลมพัดมาเป็นคลื่น ๆ ใน
หัวขอนองคลองบึงกีดี ไม่นานมันก็ดับไปเท่านั้น อันนี้ฉันได
เวทนา สุขทุกข์เฉย ๆ ก็เกิดขึ้นตั้งอยู่แล้วคับไปเท่านั้น ไม่ใช่
สักว่าไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตนเรา ไม่เที่ยง เป็นทุกข์เป็นอนัตตา
นั้นแหล่งให้เห็นเป็นเพียงคลื่นน้ำ อย่าได้เห็นว่าเวทนาเป็นเรา
เราเป็นเวทนา เวทนามีเรา เรา มีเวทนา ไม่ใช่หรอก เป็นสม
บัติของชาตุขัณฑ์ต่างหาก

นั้นแหล่งให้มันเห็นแจ้งจริงอย่างนี้ มันจึงจะเป็นหน่วย
ในพชาติสังขารที่เป็นมานี้นั้น

ສัญญา อนิจจา ไม่เที่ยง ทุกษา ลามากภายใน อนัตตา
ไม่ใช่เขาไม่ใช่เรา

สัญญา ความจำได้หมายรู้ ก็เปรียบเหมือน พยับแಡด
ถูครึ่อนเรานองออกไปกลางทุ่งว่าง ๆ มันก็ส่องประกายระยิน
ระยับในเดือน 4 เดือน 5 นั้น หรือเปรียบเหมือนปลาไฟที่มัน
ลูกขี้นเป็นกอง ๆ นั้น เปลาไฟนั้นก็ส่องประกาย ไม่นานก็ดับ
ไปเท่านั้น อันนีฉันได้สัญญาอนิจจา ไม่เที่ยงก็ฉันนั้น อย่าได
ยึดมั่นถือมั่นว่าสัญญานี้เป็นเรา เราเป็นสัญญา สัญญามิเราไม่
ใช่หรอก เป็นแต่เครื่องใช้อาศัยช่วยทรงจำพุทธะจะนะ และ
ความรู้นานาชนิดนั้นเท่านั้นแหล ไม่นานก็หลงลืมไปเท่านั้น
อันนี้แหลความรู้อยู่กับสัญญา เห็นเป็นเพียงแค่นั้น เปรียบ
เหมือนพยับแಡดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตาเท่านั้น มัน
จึงจะไม่หลง จึงจะไม่เคร้าโศกไปตามเมื่อมันดับไปแล้วนั้น

อันนี้แหลพระพุทธเจ้าสอน พระโยคาวรเจ้าทั้งหลาย
ให้เห็นเพียงแค่นั้น อย่าได้เห็นว่าเป็นของมีสาระแก่นสาร

สังหารา อนิจจา สังหารทั้งหลาย ทั้งหญิง ทั้งชาย มนุษย์
นาค ครุฑ อินทร์ พรม โอลกทั้งสามนี้นั้น ในสามภพ ทั้งบนบก
และในน้ำ ยมโอลก มนุษย์โอลก พรมโอลก ก็ต้องนั้นแหลเป็น
สังหารไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา

นั้นแหลจะเป็น อุปาริเนะกะสังหาร สังหารที่มิใช
ครองก็ตามที่ มนุษย์ นาค ครุฑ อินทร์ พรม ละเอียดประณีต
เลวธรรมนั้น ๆ นั้นแหล ก็ดีขึ้น ตั้งอยู่ ดับไปเท่านั้น

อะนุปากินนะกะสังขาร สังหารที่ไม่มีใจครอง ต้นไม้
ภูเขา เก้าวัลย์ รุกขชาติ บ้านเรือน ทุกสถานที่แห่งละ รถ
เรือน เกวียน ล้อ สะสมด้วยเหตุปัจจัยแล้วเบื้องต้นก็ดูสวยงาม
หรอก นาน ๆ ไปก็คร่าคร่า เป็นอย่างก็ต้องแตกดับลงนอน
หับแผ่นดินด้วยกันหมดหันลื้น อันนี้ได้ สังหารอะนุปากินนะกะ
ก็ฉันนั้น

นี่แหลงสังหารทุกประเภทให้เห็นเพียงแค่นั้น ไม่เที่ยง
เป็นทุกชีวี เป็นอนัตตา

ยังกิญจิ สมุทะยะธัมมัง สิงไดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้น
เป็นธรรมชาติ

สัพพันตั้ง โนโรธะธัมมัง สิ่งนั้นทั้งปวงได้แก่ สังหาร
ธรรมทั้งปวงนั้น ก็มีความแตกดับไปเป็นธรรมชาติ นั้นแหลง
เป็นแต่ขันธ์ธาตุอายุตนะ ประชุมกันเข้าแล้ว ก็สมมติกันว่าเป็น
ตัวตนฉันบุคคลเราเข้าเท่านั้น เพียงแค่นั้น นี่ข้อสำคัญมั่นหมาย

นั้นแหลงสังหารร่างกาย พระองค์เจ้าสอนเปรียบเหมือน
ต้นกล้วย ธรรมดาว่าต้นกล้วยนั้น ไม่มีสาระแก่นสารอะไร หรอก
บุรุนไครพรวิมีดเข้าไปสู่ป่ากล้วยดัดฟันลงไป มีแต่หัวกอทั้งต้น
อันนี้ฉันได้ สังหารร่างกายทั้งหลาຍก็ฉันนั้น

เมื่อสิ่นลมแล้วเมื่อไหร ก็เหลือแต่ธาตุดินและธาตุน้ำ ก็
เป็นอย่างสาปสูญเป็นดินหมดเลี่ยสิ่นเท่านั้นแล ไม่มีสังหาร
ประเภทใดคงที่ได้ตามใจหมาย ให้เห็นเพียงแค่นั้น อย่าเห็นว่า

สังขารเป็นเรา เรายังสังขาร สังขารมีเรา เราไม่ในสังขาร ไม่ใช่เป็นแต่สัมภาระปัจจัยเครื่องอาคัยชั่วคราว ไม่นานก็จะจากกันไป เพราะมันแก่เจ็บตายทอดทึ้งลงนอนหับแผ่นดินเท่านั้น

วิญญาณ ผู้รับรู้ในหุ ใจตา ในจมูก ในลิ้น กายและใจ อันนั้น อนิจจัง ไม่เที่ยง ทุกขั้นก็เป็นทุกข์ อนัตตา ก็ไม่ใช่เรา ปรีบหนอนนักเล่นก朵 ในตอนน 4 พร่อง ธรรมดาว่าคนไปมาทั้ง 4 ทิศ หลงมายา娑 ได้ตามนักเล่นก朵นั้น อันนี้ฉันได้ตอนน 4 พร่องนั้น ไค้แก่ ชาติ 4 กือ ชาตุคิน ชาตุน้ำ ชาตุลม และชาตุไฟนั้น นั้นแหล่ะเจ้าวิญญาณหลอกหลวงว่าชาตุคินก็ของเรานาตุน้ำก็ของเรานา ชาตุลมและชาตุไฟก็ของเรานา เป็นของคีมั่นคง แน่นอน นั้นแหล่ะหลอกหลวงให้หลงอย่างนั้น

นั้นแหล่ะอนิจจัง ไม่เที่ยง ทุกขั้น ก็เป็นทุกข์ อนัตตา ไม่ใช่เขา ไม่ใช่เรา ให้เห็นเพียงแค่นั้น อย่าเพิ่งหลงยึดหลงถือ อันนี้แหล่ะ ขันธ์ 5 อนิจจัง ไม่เที่ยง ตีไห้มั่นแตก (พิจารณาให้เห็นจริงแจ้งชัด) ทุกขั้น ก็เป็นทุกข์ ลำบากกายใจ อนัตตา ไม่ใช่เขา ไม่ใช่เรา นี่นะตีไห้มั่นแตกด้วยปัญญาครร ควรัญหาเหตุผลต้นปลายของพชาติ ขันธ์ 5 เป็นมาอย่างไร หมวดหมู่กองสังขาร กองรูป กองเวทนา กองสัญญา กองสังขาร กองวิญญาณรวมเรียกว่า ขันธ์ 5

ภารา ระหว ปัญจกขันธ ขันธ์ทั้ง 5 เป็นทุกข์ เป็นภาระหนัก

นัตถิ ขันธะさまา ทุกขา ทุกขวิ่นหมื่นแสนจะทุกข
เสมอเหมือนขันธ์ ๕ ไม่มี นี่แหลง นัตถิ ขันธะさまา ทุกขา
(นัตถิ แปลว่า ไม่มี) ให้มันเห็นเพียงแค่นั้น ไม่เที่ยง เป็นทุกข
เป็นอนัตตา ตีให้มันแตกด้วยปัญญาปัสสนา นั้นแหลงคาด-
หมายเลียก่อนให้มันรู้ให้มันเห็นจริงแจ้งชัด อันนี้เป็นข้อสำคัญ
มั่นหมาย นั้นแหลงตีตั้งแต่เมื่อนุชน์ขึ้นไปถึงพระมโลก ตีตั้งแต่
พระมโลก อนิจัง ทุกขัง อนัตตาลงมาถึงเทวโลก ตีตั้งแต่
เทวโลกมาถึงมนุษย์ อนิจัง ทุกขัง อนัตตา น้อมลงสู่
ไตรลักษณ์ ตีตั้งแต่เมื่อนุชน์โลกลงไปถึงยมโลก
ยมโลก โลกหาความเจริญไม่ได้นะ

นรก นรกก็มาก ๔๕๖ ชั่วโมง ๆ นะเจ้า นั้นแหลง
นรก เปรต อสุրกาย สัตว์เดรัจฉาน ๔ สถานนั้น เรียกว่า
ยมนะ (ยมนะ คือโลกหาความเจริญไม่ได้) นั้นแหลง ตีให้
เห็นว่ามันเป็นอนิจังไม่เที่ยง โลกนั้นก็ดี ทุกขัง ก็เป็นทุกข
แสนสาหัส อนัตตา ก็ไม่ใช่เขาไม่ใช่เรา โลกทั้งสาม การโลก
๑๑ มี อบายภูมิ ๔ มนุษย์ ๑ สวรรค์ ๖ ประเภท รวมเป็น ๑๑

โลกสภาพ ก็น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ อนิจจะตา ไม่
เที่ยงนะ ทุกจะตา ก็เป็นทุกข์ อนัตตา ไม่ใช่เขาไม่ใช่เราแท้
นั้นแหลงมันจึงจะเบื่อหน่ายกذاความยึดความถือ ไม่ใช่เขา
ไม่ใช่เรา

พรหมโลก 16 ก็ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา อรุป-
พรหม 4 ละເວີດປະນິຕເລວທຣາມນະ ເປັນທີ່ອູ່ຂອງໜຸ່ສັດວ
ຜູ້ນໍາເພື່ອຮູ່ປະມານ ອຽບປະມານ ແລະບຸ້ຄຸກສຶກີດຂຶ້ນລະເວີດ
ປະນິຕຕ່າງກັນນັ້ນ ๆ ແຕ່ແລ້ວກີດກິໄຕວ່າຈະຂອງໄຕຮັກຫົນ
ທັນນັ້ນ

ອນີຈະຕາ ໄມ່ເທື່ຍງ ຖຸກຂະຕາ ກົບເປັນທຸກໆ ອັດຕະຕາ
ໄມ້ໃຊ້ເຂາໄມ້ໃຊ້ເຮາແນ່ນອນ

ນັ້ນແລະ ກາຣເຈຣີລູວິປ໌ສສນາຄັນຄວ້າໃນບັນຫຼີ 5 ນ້ອນ
ລົງສູ່ໄຕຮັກໝໍ ໄທ້ເຫັນເປັນອົນີຈັງ ທຸກຂັງ ອັດຕາ ມັນຈີງຈະເບື້ອ
ຫນ່າຍຄລາຍຄວາມກໍາຫັດນະ ໂຄກທັງສາມເປັນທີ່ອູ່ຂອງໜຸ່ສັດວ
ໜ້າຄຣາວ ໄມ່ນານໜອກເຄື່ອນຄລາດຍ້າຍໄປເທຳນັ້ນ

ໂລກກາຍໃນອີກຄືວ່າໄຮ ? ຄືວິເມືອງກາຍນຄຣ ເມືອງ
ກາຍນຄຣຄືວ່າໄຮ ? ຂາຕຸ 4 ດີນ ນ້ຳ ລມໍໄຟ ນີ້ ຄືວິເມືອງກາຍນຄຣ
ເປັນທີ່ໂຄຈຣອາຄີຍຂອງເຈົ້າຈິຕຣາຊຄືວິຈ ຈິຕຄືວເກາ ມາພຶ່ງພິງອິງ
ອາຄີຍເມືອງກາຍນຄຣນີ້ ເຫັນວ່າເປັນຂອງມັນຄງຄາວແນ່ນຫາ ເປັນ
ທີ່ພຶ່ງພິງອິງອາຄີຍຫລບແດດລມຮ້ວນເຢັ້ນຫາວ່ອູ່ສຸກສນາ ແຕ່
ແລ້ວກີ່ໄມ່ນານະກົງເຈົ້າພູມມັຈຈຸຣາຊຜູ້ມີວ່ານາຈເສນາໃຫຍ່ ມາ
ປະຫັດປະຫຼາດໃຫຍ່ຢັ້ງແຕກດັບຕາຍທີ່ເລີຍ ນັ້ນແລະໃຫ້ເຫັນ
ເປັນວ່າງນັ້ນ ໂລກກາຍນອກກາຍໃນກົບເປັນວ່າງເດືອກນໍາມດເສີ່ນ

ອົນີຈັງ ໄມ່ເທື່ຍງ ເມືອງກາຍນຄຣນັ້ນ

ທຸກຂັງ ກົບເປັນທຸກໆລໍານາກກາຍໃຈ

ອັດຕາ ກົບໄມ້ໃຊ້ເຂາໄມ້ໃຊ້ເຮາແນ່ນອນ

นั่นแหล่พระโยคาวใจเจ้าทั้งหลายท่านมาเห็นโลก
ภายนอกภัยในอย่างนี้

อันนี้เป็นการเจริญวิปัสสนาขั้นเหตุ คันคัวในขันธ์ ๕
ในโลกทั้งสามให้มันแจ้งชัดอย่างนี้ น้อมลงสู่ไตรลักษณ์เสมอ
มันจึงจะเบื่อหน่ายคลายความยึดว่า ธาตุขันธ์เป็นเรา เราเป็น
ธาตุขันธ์ ธาตุขันธ์มีเรา เรา มีธาตุขันธ์ ไม่ใช่หรอ ก ให้เห็นเพียง
แต่ว่าเป็นสัมภาระปัจจัยเครื่องอาศัยชั่วคราว และเป็นสมบัติมา
หาได้ใหม่

นั่นแหล่ ชาตุ ๔ ดินน้ำลมไฟนี้มาหาได้ใหม่ทั้งนั้น และ
เป็นสมบัติของโลกยีมโลกมาใช้สอยชั่วคราว ไม่นานหนอกก็ส่ง
คืนให้แก่โลกเท่านั้น เพราะมันแก่เจ็บตาย

ชาตุ ๔ ดินน้ำลมไฟเมื่อมันแตกสามัคคีกันแล้วต่าง^๑
ฝ่ายก็ต่างไปนะ หมดเพียงแค่นั้นลงถึงสภาพสูญ ไม่มีอะไร
เป็นเข้าเป็นเราทั้งนั้น

อันนี้ เป็นการเจริญวิปัสสนาขั้นเหตุคันคัวในขันธ์ ๕
ให้มันเห็นจริงแจ้งชัด อย่างนี้มันจึงจะพอใจไฟฝันในการที่จะ^๒
เจริญธรรมต่อไป

ฉะนั้นเมื่อเราพิจารณาแล้วพิจารณาเล่า อัชฌัตตา วา
คือตัวเรา ก็เป็นอย่างนั้น ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
พระพิทักษَا วา ภายนอกคือคนอื่นก็ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
นั่นแล แล้วก็ลื้นสังสัยเท่านั้น วากจิตไปดูอดีตที่ล่วงมาแล้ว ล้านชาติ

แสนชาตินะนับไม่ถ้วนประมวลไม่จบ เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไปเท่านั้น
ไม่เที่ยง เป็นทุกๆ เป็นอนัตตาเท่านั้น

จะไปอนาคตข้างหน้าโน้น ก็เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป ไม่
เที่ยง เป็นทุกๆ เป็นอนัตตาเท่านั้น

อัชณัตตา วา ภัยในคือตัวเรา ก็ไม่เที่ยง เป็นทุกๆ เป็น
อนัตตา พะหิทธา วา ภัยนอก คือ คนอื่นหมื่นเสนในโลก
ทั้งสามนี้ก็ไม่เที่ยง เป็นทุกๆ เป็นอนัตตา ด้วยกันหมดเสีย
สิ้นนี้แหล่งเจ้า จงใช้ ปัญญาโภนิโสมะนะสิการ ไคร์ควรณหา
เหตุผลต้นปลายของพชาติสังหาร ชาตุ 4 ดินน้ำล้มไฟ เป็น
มาอย่างไร

นั้นแหล่งพิจารณาฝีกจิต สอนจิตให้จิตมีสติ ปัญญา
ฉลาดรู้เท่าต่อชาตุขันธ์ จะได้ไม่หวั่นไหวไปตามชาตุขันธ์ เมื่อ
ชา พยาธิ มรณமามถึงแล้วข้างหน้าโน้น ภัยใหญ่นั้นเราคือชาวรู้
แล้วก็ปล่อยวางได้ไม่หวั่นไหวไปตามพชาติสังหารนั้น ก็อยู่
ด้วยความสุขสบายใจ

ต่อแต่นั้น เมื่อเราฝึกในการเจริญเดินทางกรรม ยืน
 Kavanaugh นั่งสมาธิ ให้วัพระสวดมนต์คงที่ก้าวคน้าอยู่อย่างนั้น จะ
ช้าหรือเร็ว ก็ทำกันอยู่อย่างนั้น แล้วก็พิจารณาภาพชาติสังหาร ขันธ์
๖ น้อมลงสู่ไตรลักษณ์ เราพิจารณาแล้วพิจารณาแล้ว ประมวล
เข้ากันทั้งสมุดกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานขึ้นเหตุ

อันนี้เป็นขั้นเหตุนะเจ้า เป็นการฝึกจิต อบรมจิต สอนจิต ธรรมานจิต ให้จิตมีสติ ให้จิตมีปัญญา ฉลาดรู้ต่อภาพชาติ สังขารอยู่ทุกเมื่อ จะได้มีหวังไว้ เห็นเป็นอย่างนั้นจิตนั้น กกลัวเหมือนเต่านี่ไฟ ธรรมดาว่าเต่าเพ็ກมันอยู่ในดงป่าใหญ่ เมื่อไฟป่าไหม้ป่า — โอมันก์รับหนี้ไฟนະ ไปเลียรีบคลานลงสูหงองน้ำใหญ่นั้นแหลก เพราะกลัวไฟไหม้ อันนี้ฉันได้ พระโยกาวใจเจ้าทั้งหลายก็ฉันนั้น กลัวว่าภาพชาติสังขารอันนี้แหลก เป็นภัยใหญ่

อุปานิษัชติ โลโก อะธูโร โลกคือ หมู่สัตว์ ไม่จังยั่งยืน หรอกเจ้า อันชรา คือความแก่นั้น ย้อมขับต้อนอายุของชีวิตสัตว์ ทั้งหลายไปสู่ความตายทุกวันคืนไม่ว่างเว้นนะ เปรียบเหมือนกับนายโคงาลขับต้อนผุ่งโคงทั้งหลายไปสู่ที่เลี้ยงกินหล้า ใช้ม้อนม้าไปตีไป โคงทั้งผุ่งนั้นถูกม้อนของนายโคงาลเจ็บร้าวไปทั้งผุ่งนั้น อันนี้ฉันได้ นั้นแหลกเมื่อเห็นเป็นเช่นนั้นก็อย่าเพิ่งประมาทด้วย เราทุกคนทุกท่านในภาพทั้งสามเป็นผุ่งโคงใหญ่ ของพญามังกรราชนະ พญา มังกรราชนั้นเป็นผู้มีอำนาจเสนาใหญ่ เราทุกท่านตั้งแต่วันเกิดมาจนถูกพญามังกรราชตัดสินประหารชีวิตแล้ว เมื่อไหร่เราจะไปพ้นได้พ้นจากความเป็นผุ่งโคงนั้น

นั้นแหลก ฉะนั้นเมื่อเห็นเป็นเช่นนี้ อย่าได้หวั่นไหว ใจจริงสมถธรรม คือการเดินทางกรรม ยืน Kavanaugh และนั่งสมนารี และใจรู้วิปัสสนาธรรม คือการพิจารณาภาพชาติสังขารน้อมลงสู่

ไตรลักษณ์ให้เห็นแจ้งประจักษ์อย่างนั้น ทำความเพียรออยู่อย่างนั้น
วันคืนยืนเดินนั่งนอน ทำอยู่อย่างนั้น ไม่ลุคละ

นั้นแหล่งจะเป็นหรือไม่เป็นก็ทำไปอย่างนั้น

ธรรมัญญา ประกอบเหตุดีแล้วนะ อัตถัญญา မุดี
คือความสูงขึ้นต่าง ๆ จะเกิดขึ้นสนองข้างหน้าโน้น ข่มกสมาน
อุปจารสมานิ และอัปปนาสมานิ อันนั้นผลจะเกิดขึ้นสนอง
 เพราะเราประกอบเหตุขึ้นพร้อมแล้วโดยไม่ผิดหวัง

ต่อแต่นั้น พอเราประกอบให้เป็นมรรคสามัคคีกันพร้อม²
แล้วทุกสิ่งอย่าง ต่อแต่นั้นจิตกิริวนเป็นมรรคสามัคคี กายกับจิต
กับสติปัญญา นั้นพร้อมมูลทุกสิ่งอย่าง เพราะการฝึกฝนอบรมมาตั้งแต่นั้น
ไม่นานจิตกิริวนพุทธ วางกาย วางเวทนา วาง
ขันธ์ รวมลงสู่กวังคกพอันแน่นแฟ้น ในขณะที่จิตรวมลงไปนั้น
จะเร็วหรือช้านั้น จิตกับสติกับปัญญาตามกันทันอยู่ไม่ลุคละนั้น
แหลงพระการฝึก เมื่อลงไปถึงฐานนั้นแล้ว สิ่งที่มีอยู่ดับหมด
เหมือนไม่มีอะไร เหลือแต่ผู้รู้กับสติ ต่อแต่นั้นแสดงสว่างกระเจิด
แจ้งเกิดขึ้นพร้อมในขณะนั้น นี้เป็นของสำคัญนี้แหลง เป็น
สมดุกรณฐานขั้นผล เกิดขึ้นเรียกว่า อุปจารธรม

สมดุกรณฐานขั้นผล ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นเองหรือกว่า
เป็นมาอย่างนั้น ในขณะนั้นเสนสุขเสนสภาย ความสุขใน
โลกนี้นั้นจะหาสิ่งใดเปรียบปานเสมอไม่มี เพราะจิตมีอารมณ์
เดียวจะสุขสภาย ผู้รู้พูดขึ้นอีกว่า นัตติ สันติ ประรัง สุข
ความสุขอื่นเสมอคือวิจิตสงบ ไม่มี

อันนี้เป็นของเน่นอนนะ สุขแท้ที่แท้จริง นั้นแหลกสุข
ที่เกิดจากความสงบนั้น

ต่อแต่นั้นพูดขึ้นมาอีกว่า เรื่องความสุขนี้นั้นเป็น^๔
โลกิยสุขนะและเป็นโลกิยสังขารเป็นสังขารอันไม่มั่นคง เป็น^๕
สังขารไม่แน่นอนโลกิยสังขาร เกิดขึ้นได้ เพราะการฝึก อันนี้เป็นบุญ^๖
นั้นแหลกแต่แล้วอย่าพึ่งติดสุข ถ้าติดสุข ความสุขนั้น^๗
เป็นเครื่องปิดทุกๆ เมื่อความสุขเป็นเครื่องปิดทุกๆ ไม่เห็น^๘
ทุกๆ ก็ไม่เห็นธรรม ไม่เห็นตน ก็หลงโภคิภิกนະ ค้างโภคิภิก^๙
เป็นประตในวัฏฐะสงสารค้างโภคิภิก นั้นแหลกอย่าพึ่งติดสุขแล้ว^{๑๐}
อย่าเมินหมายพอจิตมั่นสงบอยู่สมควรแล้ว อาศัยอุปจารธรรมนั้น^{๑๑}
นะเป็นเครื่องหนุนส่งจิตให้มีกำลัง ที่นี้ท่าเรอกิจขึ้นพร้อม^{๑๒}
สัทชา วิริยะ สติ สมารท ปัญญา เกิดขึ้นพร้อมพริบในขณะนั้น^{๑๓}
กล้าหาญชาญชัย ปัญญาสัมมาทิภวิ เห็นพร้อม

โอ...การสะสมการทำคุณงามความเพียรนั้นแหลก
เป็นมรรค มรรคธรรมเป็นเครื่องส่งหนุนจิตเข้าสู่ความสงบได้
แน่นอนอันนี้เป็นทางพั้นทุกๆ ก็เห็นแจ้งชัดในระยะนั้น นั้นแหลก
ก็ลื้นลงสัย

ต่อแต่นั้นแสงสว่างกระจงแจ้งเกิดขึ้น ในขณะนั้นมีนิ
มิตผ่านเข้ามาอีก นิมิตนั้นท่านพระธรรมยกบุพเพชาติขึ้นมา^{๑๔}
สอนนะ นี่ข้อสำคัญ นั้นแหลกครั้งแรกแล้วแต่เขาจะยกอะไร^{๑๕}
มาสอนเป็นประต เป็นเลือ เป็นช้าง ยักษ์ โมซี สัตว์บก สัตว์น้ำ

ต่าง ๆ เขายกเอามาสอนเรานั้นแหล่ เพราะเราลงกพหลงชาติ หลงสังหาร นั้นแหล่สำคัญมั่นหมายว่าเกิดชาติเดียว ไม่ใช่นะ เมื่อเห็นเป็นเช่นนั้นก็กำหนดตามผู้รู้ว่า นี่คืออะไร อย่าให้มัน เลี้ยเปล่าจะไม่ได้ปัญญา ไม่ได้ความสังเวช นี่คืออะไรกำหนด ตาม เขาจะพูดขึ้นมานะ” นี่แหล่ปุ่พเพ อะนะนุสสุเตสุ หัมเมสุ ชาติภาพที่ท่านเสวยมาแล้วเป็นอย่างนี้”

“เป็นอย่างนี้ก็เป็นหรือ ?”

“เป็น”

“ เพราะเหตุไรจึงเป็น ?”

“ เพราะกลืนกินยาพิษ ໂລກ ໂກຣະ หลง อวิชา ตัณ หานั้นคือยาพิษ นั้นแหล่เป็นเครื่องร้อยรัดผูกมัดดวงจิตดวงใจ นั้นให้วกเวียนเปลี่ยนชาติภาพไม่จบสิ้น นั้นแหล่นานแสนนาน เพราะกรรมกับกิเลสนั้น หลอกลวงรังรัดผูกมัดอยู่เป็นนิจ จน กว่าที่จะเปลี่ยนชาติภาพใหม่อีกนั้นก็ข้านาเป็นแสน ๆ ชาติ แต่ละภพละชาตินั้นนะ”

นั้นแหล่จะได้ความสังเวชสดใจ น้ำตาไหล โอ๊..หนอ อนิจาน่าสังเวช เพราะเราหนอเป็นเหตุท่องเที่ยวเกิดแก่เจ็บตาย ในกพน้อยกพใหญ่ เรา尼เป็นเหตุ กิเลส และกรรมนั้นเป็นเครื่องร้อยรัดผูกมัด นั้นแหล่จะได้ปัญญาความรอนรู้ รู้รอบในพชาติ สังหารเป็นนาแต่ชาติปางก่อนโน้น

นั้นแหลกจะทำทางแก่กรองคราง เจ็บกรองคราง
นอนตายเกลือกเลือดบ้าง อาเจียนเป็นเลือดตายบ้าง นั้นแหลก
ตายแล้วก็เมื่อยเน่าสาปสูญ ไม่มีอะไร ทุกพาทุกชาติเวียนเกิด
เวียนตายพาพน้อยพาใหญี่นั้น ตายตามทับแผ่นดิน ดินเป็นที่
รวมรวมไว้ทั้งนั้น

นั้นแหลกจะได้ความสังเวชลดใจ ใจจะได้เกรงกลัว
กลัวเกรงไม่อยากได้อีกต่อไป จะได้ปัญญาวิชาความรู้ฉลาด
ต่อพาชาติสังขาร เปลี่ยนาพาชาติมาอย่างนั้น อันนี้เป็นข้อสำคัญ
มั่นหมายนั้นแหลก เมื่อเห็นเป็นเช่นนั้นก็จะเรื่องนั้น แล้วก็ว ก
จิตน้อมจิตเข้ามาดูนิมิตปังจุบันชาตินี้นะ

สังจะนิมิต สังธรรมทั้ง 4 พิจารณา ชาติ กือความเกิด^๑
เป็นทุกข์ ทุกข์เพราความเกิด ชาติ กือความแก่เป็นทุกข์ ทุกข์
เพราความแก่ พยาธิ กือความป่วยไข้เป็นทุกข์ ทุกข์เพรา
ความป่วยไข้ได้ป่วย มะรณะ กือความตายเป็นทุกข์ ทุกข์จนตาย
เมื่อถึงบทบาทตายแล้ว ใครเล่าอยากได้ ไม่มี

นั้นแหลก อนุโอม ปฏิโอม เดินหน้าถอยหลัง พิจารณา
แล้วพิจารณาเล่า

อัทธา เจชะ ทະพิททา จะ สัพเพนจจุประยะนา จน
และมีดีและช้ำ นอกบ้านในบ้าน นอกเมืองในเมือง ใต้น้ำบวก
ใต้ดินบนอากาศ ใครเล่าจะผ่านพ้นไปได้ ต้องแก่เจ็บตายเที่ยง
แท้แน่นอน

สัพพัง เกทะปะริยันตัง เอวัง มัจจานะ ชีวิตตัง ภาชนະ
ดิน หั้งปวงที่ปรุงแต่งขึ้นด้วยเหตุปัจจัย เปื้องตันก์สวยงาม รถ
เรือน เกวียน ล้อ บ้าน เรือน ทุกประเททใช้ไปนาน ๆ ก็เก่า
คร่าคร่า เปื้องปลายก์ต้องแตกดับลงนอนหับแผ่นดินด้วยกัน
หมดหั้งสีนแน่นอนนนแหลง ชีวิตสังหารน้อยนิดเดียว เปรียบ
เหมือนน้ำค้างบนใบหล้าแม่ต้องแสงพระอาทิตย์เข้าแล้วก็พลัน
ที่จะแห้งหายไป อันนี้ฉันไดบันพื้นปฐพีอันกว้างใหญ่ก็ดี หรือ
ในห้องฟ้าอากาศอันพิสดารวิตรถารก็ดีจะปราศจากความตาย
ของสัตว์แม้เพียงเส้นผมหนึ่งไม่มี

เท่าที่แสดงมานี้ จงพิจารณาดูโดยเดิมก็จะเกิดความสังเวช
ในชีวิต นั้นแหลงเกิดแก่เจ็บตายเป็นทุกๆ โทษภัยน้อยใหญ่ โลก
คือหมู่สัตว์เป็นอย่างนั้น เวียนเกิดเวียนตายในพาณิชยภาพ
ใหญ่และสัจธรรมทั้ง 4 นี้ได้ทุกภาพทุกชาติ ได้แต่สมบัติอันเก่า
นั้นแหลง ไม่แน่นอนของเก่านั้นนั้น

แต่แล้วปราชญ์เจ้าหั้งลาย ท่านก็ได้สัจธรรมทั้ง 4 กือ^{กิจ}
ชาดิ ชาด พยาธิ บรรพะนีนั้นแหลง ปราชญ์เจ้าหั้งลายจึงมีใจ
ผ่องเหลวเบิกบาน ได้บรรลุวินมุตติวิโนกข์จากสัจธรรมทั้ง 4 นี้
เพาะสัจธรรมทั้ง 4 นี้เป็นบ่อนฐานสถานที่บำเพ็ญสมถธรรม
วิปัสสนาธรรม ขยายเดียชั่งกิเลสอันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ออกจาก
ความจิตได้ มีแต่สัจธรรมทั้ง 4 เท่านั้น

ที่นี้ตายแล้วก็ปราศจากของรักใคร่ชอบใจทั้งหลายทั้งปวง
ของที่รักใคร่ชอบพอใจนั้นต้องได้พลัดพรากจากเรานั่นแท้
คือร่างกายนี้นะ นั้นแหล่พลัดพรากจากเรามาไป เป็นอย่างนั้น
เป็นสุขหรือเป็นทุกข์เล่า เวียนเกิดเวียนตายพาณ้อยพาใหญ่ อยู่
อย่างนี้เป็นนิจ

อันนี้แหล่ข้อสำคัญมั่นหมาย พิจารณาแล้วพิจารณา
เล่าอนุโลมปฏิโลมเดินหน้าถอยหลังไปถึงบทบาทมั่นช้านานแล้ว
พระธรรมจะยกนรรคธรรมฐานมาสอนอีก เพราะเราลงใน
ภพชาติสังชาร

มรณะ ยกภาพมาให้เห็น เป็นคนนอนตายต่อหน้า
ห噫ิงชายตายต่อหน้า มองไปข้างหน้าโน้นสุดสายตาจะ ชัยขวา
ข้างหลังมีแต่ตายกับตาย

อันนี้พระธรรมยกนรพชาติปางก่อนมาสอนอีก เวียน-
เกิด เวียนตายพาณ้อยพาใหญ่ ตា ฯ สูง ฯ ลุ่ม ฯ ตอน ฯ นั้นแล
มีแต่ตายกับตาย นอกจากตายไปแล้ว ไม่มี

ตายแล้วเป็นอย่างไร ตายอยู่กางพงไพรป่าไม้ พี่และ
น้องหงษ์เชือกไม้มี มีแต่ตายกับตาย ตายแล้วก็หอดทึ้งไว้ใน
โลกนี้พระเป็นสมบัติของโลก ไม่มีอะไรเป็นเขาเป็นเราก็เกิดที่นี่
ก็แก่เจ็บตายหอดทึ้งไว้นี่ ไปเกิดที่โน้นก็แก่เจ็บตายหอดทึ้งไว้
ที่โน่นอีก เป็นอย่างนั้นทั้งบกและน้ำได้เสวยมาทุกภาพทุกชาติแล้ว
นั้นแหล่ พระธรรมยกนรพชาติปางก่อนมาสอนสมบัติแต่

ปางก่อนโน้น นี่แหละเวียนเกิดเวียนตายกพน้อยกพใหญ่ก็ได้มา
แต่สมบัติอันเก่ามีแหละ เก่าพระมันแก่เจ็บตายช้ำ ๆ ชา ก ๆ
ไม่มีวันจบสิ้นได้

นี่แหละจงศึกษา ชาตุ 4 ดินน้ำลมไฟนี้นั้นเมื่อมีความ
สามัคคีกันอยู่ เป็นอย่างไรนำดูน่าชมหูยังชายนะ ลูกคลำจับ
ต้องก้อมบอุ่น ที่นี่เมื่อลื้นลมแล้ว ชาตุไฟก็ดับ เหลือแต่ชาตุдин
กันชาตุน้ำรวมกันอยู่เป็นอย่างไร เปลี่ยนสี สีขาวซีด สีเขียว
ลีดា นำกลัวหั้นนั้น ส่งกลิ่นเหม็นอวกما หน้าเบื้องพอง
ส่งกลิ่นอวกมาหั้นนั้น นั้นแหละ มองไปข้างหน้า นกตะกุ่มและ
อีเร็ง สุนขบ้านและสุนขปายอี้อ้ายอย่างกินเป็นอาหารอยู่เป็นกลุ่ม ๆ
ส่งเสียงดังสนั่นหวั่นไหว ตัวหนึ่งคابแขวนตัวหนึ่งคابขา
อี้อ้ายอย่างกันอย่างนั้นแหละ นี่แหละมาตายทอดทิ้งเป็นเหยื่อเป็น
ภัยของชาติอีเร็งการอย่างนั้น

นั้นแหละพิจารณาเห็นเป็นอย่างนั้นก็สิ้นสงสัย เพราะ
เราเป็นเหตุ เกิดแก่เจ็บตายนั้นเป็นผล เราที่เป็นเหตุ เพราะกิเลส
เป็นครื่องรังรัดผูกมัดให้เวียนเกิดเวียนตายกพน้อยกพใหญ่ไม่มี
วันจบสิ้นได้

เพ่งศึกษาไม่นานก็เปื่อยเน่า มะม่วงนมฐาน เกิดขึ้น
อสุกaczan หายใจขึ้น เปื่อยเน่า นั้นแหละหนักเข้าก็เหลือแต่
ร่างกระดูก นั้นแหละใหม่ ๆ เก่า ๆ สั้น ๆ ยาว ๆ นะ เพราะ
เราเวียนเกิดเวียนตาย แต่ละภพชาติมันไม่เหมือนกัน ทั้งบันบก
และในน้ำ ทั้งในดงและในป่า เป็นอย่างนั้น

นั่นแหลก ต่อแต่นั้นก็เพ่งศึกษา นี่แหลมเมื่อเห็นเป็น
อย่างนั้นอินทรีyma ว่าสนาสังนະ เพ่งเห็นเป็นอย่างนั้น จิตนั้น
ก็รู้ว่าเรามาอยู่กับของตาย ตายแล้วก็เปื่อยเน่าสาบสูญเหลือ
แต่ร่างกระดูกไม่มีอะไรเป็นเราเป็นเขา

อันนี้ อนิจจะตา ไม่เที่ยงมันอยู่ตรงนี้ ทุกจะตา ก็
เป็นทุกข์มันอยู่ตรงนี้ ไม่ได้ตามใจหมาย อนัตตะตา ไม่ใช่เขา
ไม่ใช่เราก็อยู่ตรงนี้

นั่นแหลกพระโยคาวจรเจ้าหั้งลายเห็นเป็นอย่างนั้นก็
เบื่อหน่าย จึงเลิกละ แล้วก็ยึดความเพชร กือ สติปัญญา ถางสัง¹
ไยชน์' ตัดสังโโยชน์ 3 ก้าดี 5 หรือ 10 ก้าดี แล้วแต่จะทำลายได้
อันนั้นเป็นภาระหน้าที่ของจิตเขาจะทำงานเอง

อันนั้น นิยะໂຕธรรม นิยะໂຕจิต เกิดขึ้นที่จิต จิตถึง
แล้วแก้วหั้ง 3 ประการ แก้วพุทธ ชัมโม สังโม เกิดขึ้น
แล้วที่จิตหมดเพียงเท่านั้น

¹ สังโโยชน์ หมายถึงเครื่องร้อยรัดจิตไว้ให้ยืดเหน็บนิယวเกี่ยวข้องอยู่ในโลกสงสาร มีอยู่ 10 อย่างคือ 1) สักกายะทิภูมิ 2) วิจิจิชา 3) สลัพพดปวามาส 4) กรรมะฉันทะ (กรรมะภาค) 5) พยาบาท(ปะภิมะ) 6) ฐานะภาค 7) อະรูปภาค 8) นานะ 9) ฤทธิฯ และ 10) ชิวิชชา

อันนั้นแหลง จิตตัง ทันตัง สุขมาวะหาดิ จิตที่ฝึกดี
แล้วนำสุขมาให้ อันนั้นเป็นของสุขดีเลิศประเสริฐแท้ พุทธ รัมโน
สังโmodeวเด่น เกิดขึ้นแล้วที่จิต อันนั้นแหลงเป็นของสำคัญ
มั่นหมาย

ปฏิปันนา โนกบันดิ ภายโน มาระพันธะนา เมื่อ
จิตรือตอนสังโยชน์ออกจากจิตได้แล้ว นั้นแหลงมารตามไม่เห็น
ตามไม่ทัน หมวดเพียงแค่นั้น นีข้อสำคัญมั่นหมาย
นีเป็นวาระพระโยคาวจรเจ้าจำพวกที่ 1

จำพวกที่ 2 เพ่งพิจารณาให้เหลือแต่ร่างกระดูก กำหนด
ไฟเผาทันทีหมวดเลียสิน ไม่มีอะไรเป็นเขาเป็นเรา ที่นีเรามาอยู่
กับชาตุขันธ์ของสูญ สูญไม่มีอะไรเป็นเขาเป็นเรา สูญตั้งแต่
เมื่อปฎิสัมพิมเป็นระยะ ๆ มาเป็นหนุ่มเป็นสาว สูญจากความ
เป็นหนุ่มเป็นสาวมาเป็นพ่อคนแม่คน สูญจากความเป็นพ่อคน
แม่คนมาเป็นคนเม่าคนแก่ ผอมหงอกแก้มตอบฟันหักเนื้อหัง
สะพรั่งพร้อมไปด้วยเส้นเอ็น ย้อมเป็นที่สังเวชหั้งตนและบุคคลอื่น
อันนีเป็นมาเป็นไปเป็นอยู่ตามเหตุปัจจัยปุรุงแต่งขึ้น

นั้นแหลง ชาตุโย สุลลูบะโต ปัสสะ พระธรรมพูดขึ้น
มาอีกหนานจงพิจารณาเห็นเป็นของสูญ บรรพะ อสุกะ
สูญภะตะกรรมฐาน ทั้ง 3 ฐานนีเกิดขึ้นแล้วที่จิต จะเป็น
ธรรมแข่งเอก แล้วจิตนั้นจะหมวดความสงบ ไม่มีภาพใดชาติ
ได้ที่จะคงที่เทียบแท้ถาวร

สุญญ ໂຄ ໂລກທັງສາມກີສູນອີກ ພຸດມາອຍ່າງນັ້ນ
ຈະນັ້ນໂລກກາຍນອກກີສູນໂລກກາຍໃນກີ ສູນຈະເອສຖານທີ່ໄດ້ເປັນ
ເຂົາເປັນແຮງໄມ່ມີທີ່ວູ້ທີ່ເຖິງແຫ່ແນ່ນອນໄມ່ມີ

ອນີຈະຕາ ມີແຕ່ຂອງໄມ່ເຖິງທັງນັ້ນ ຖຸກຂະຕາ ກີເປັນ
ທຸກໆ ອນັດຕະຕາ ໄມ້ໃຊ້ເຫັນໄມ້ໃຊ້ເກາ ດຶງຂັ້ນນີ້ລະເວີດຈົງນະ
ທ່ານລະເວີດຈົງ ຈ ນະຈີຕົ້ນຂັ້ນນີ້ ນີ້ແຫລະບ່ອນຫຼານກຣມຫຼານ-
ເອກທີ່ຈະເອາຫນຮອດພັນຈາກຫຼຸມລືກ ຄົວ ກີເລສໄດ້ ໄມ້ນ້ອຍ
ກົມາກໄມ່ມາກກີນ້ອຍແນ່ນອນນະ

ນັ້ນແຫລະ ເມື່ອເຫັນວ່າຍ່າງນັ້ນ ເຮມາຍູ່ກັນຂອງສູນ ໂລກສູນ
ໂລກໄມ່ເຖິງ ໂລກເປັນທຸກໆ ໂລກເປັນອນຕາ ອູ້ໄປແລ້ວກີລຳນາກ
ກາຍໃຈ ຈີຕໍ່ໄມ່ແລ້ວໄມ່ຮອດ

ພຣະພຸທົສເຈົ້າທັງຫລາຍທ່ານຫອດທີ່ໄວ້ແລ້ວ ທ່ານໄມ່ມາເວາ
ອີກ

ອັປປະວິວຕີ ທ່ານດັບຂັ້ນຮີເຂົ້ານີພພານແລ້ວ ໂລກທັງ
ສາມທ່ານໄມ່ກລັບມາອີກ ເພຣະເບື່ອໜ່າຍໃນໂລກສູນນີ້ນັ້ນ

ອັປປະວິສັນຮີ ທ່ານໄມ່ມາຄືວິປົນຮີອີກໃນໂລກທັງສາມ
ໜມດເພີຍແຄ່ນນັ້ນ

ອະນຸປາຢາໂສ ທ່ານໄມ່ປະມາລມາອີກສິ່ງທຸກໆທັງຫລາຍທັງ
ປວງ

ອະນຸຕະໂຣ ດວງຈີຕາຂອງພຣະໂຍຄາຈຣເຈົ້າທັງຫລາຍຜູ້ໄດ້
ແລ້ວນັ້ນເປັນຂອງເຍື່ຍມໃນໂລກທັງສາມ ໄມ້ມີສິ່ງໃດທີ່ຈະດີເຍື່ຍມ
ເສມອເທົມອືນ

โอลกัสสันโนต เป็นที่ลิ้นสุดแห่งโลกทั้งสาม หมดเพียง

แค่นั้น

เมื่อเห็นเป็นอย่างนั้นท่านก็เบื่อหน่ายยีดดาบเพชรตัดสังโโยชน์ คือ สักกายะทิภูมิ วิจิกิจชา และ สีลัพพตปรมາส ขาดจากใจ ถ้าตัดได้ 5 หรือตัดได้ 10 ตอนออกได้ทั้งหมดก็ดีมาก

นั้นแหล่ชาตินี้เป็นผล ชาติปางก่อนโน้นเป็นเหตุ สะสมมาบุญกุศลภพน้อยพาใหญ่ นั้นแหล่เป็นเครื่องส่งผลให้ได้ตามใจหมาย

เมื่อตัดถอนได้แล้ว อันนั้นแหล่ วิราไช ปราศจากธุลีเครื่องเครัวหมอง เข โน เป็นสุขอันแก่ชม ราชภัย (อาภัย) ไกลจากสังสาร อันนี้ข้อสำคัญมั่นหมาย

นี่แหล่การแต่งไขธรรมะเทศนา บรรยาย ธรรมปฏิบัติ เรื่อง สมถกรรมฐาน และ วิปัสสนากรรมฐาน ทั้งเหตุและผล ย่นย่อมาอธิบายให้ฟัง เพื่อว่าท่านผู้ใดครรธรรมทั้งหลายจะได้สนใจนำไปประพฤติปฏิบัติอบรมจิตใจของตน ให้ตรงต่อธรรมะ คำสอนของพระพุทธเจ้า แล้วต่อแต่นั้นไปก็จะไม่ผิดหวัง ดัง พระนามานี้ก็สมควรแก่กาลเวลา ขออุติเอาไว้แต่เพียงนี้

เอwang

ความรู้คือแสงเทียน ความเพียรคือเข็มทิศ สุชาตอย่าง
ความหวังยังมีสุประพุตติ สุปภิบัติ สุกระทำ เอาให้ได้ ความหวัง
ของรา苍ไราเด่า หวังอยากธุธรรมะของจริง หวังอยากรับไป
จากกิเลสข้าศึกใหญ่ หวังอยากธุธรรม เห็นธรรม เรายังสู้
นี้แหละรู้อันหนึ่นหนึ่นแสบ ยังไม่เลิกประเสริฐทำรุตตัน พระพุทธเจ้า
ท่านสอนให้รุตตัน

ບັນຫາ

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน

ไม่จำหน่าย

เมื่อใดที่ท่านไม่เห็นประโยชน์

ควรนำมอบหนังสือนี้ให้วัดหรือให้แก่ผู้ที่จะใช้ประโยชน์ได้